

اهمیت
بهداشت روان

دکتر محمد رضا محمدی*

شیوع اختلالات روانی در تمام عمر بین ۱۰ تا ۲۵ درصد و شیوع این اختلالات در هر مقطع زمانی حدود ۱۰ درصد، در جمعیت بالغ جهان تخمین زده شده است. در سال ۱۳۸۵ حدود ۱۳ درصد از کل بار بیماری‌ها به علت اختلالات روانی ارزیابی شده است و این میزان تا سال ۱۴۰۰ هجری شمسی به ۱۶ درصد افزایش خواهد یافت. علت بار قابل توجه اختلالات روانی، شیوع بالا، مدت طولانی، تأخیر در تشخیص و درمان و شدت ناتوانی ایجاد شده است، به طوری که میزان ناتوانی ناشی از این اختلالات به بیش از ۳۳ درصد رسیده و در صدر ناتوانی ناشی از کل بیماری‌ها قرار می‌گیرد. ۵ تا ۲۰ درصد از دانش آموزان دارای مشکلات بهداشت روان بوده و این مشکل موجب کاهش عملکرد و پیشرفت تحصیلی آنان می‌شود. طبق آمار دفتر سلامت روان وزارت بهداشت و مرکز تحقیقات روانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران، شیوع تمام عمر اختلال‌های روانی در جمعیت کشور بین ۱۰ تا ۲۰ درصد برآورد شده که در این میان اختلالات خلقی و اضطرابی شیوع بیشتری دارد. شیوع در هر مقطع زمانی بیش از ۱۰ درصد است. مطالعه‌ای که در خصوص بار بیماری‌ها در سه استان آذربایجان شرقی، بوشهر و چهارمحال بختیاری انجام شده، نشان داد که اختلالات روانی، ۱۴/۵ درصد از کل بار بیماری‌ها را شامل می‌شوند و پس از حوادث، با بیماری‌های قلبی و عروقی به طور مشترک جایگاه دوم را به خود اختصاص می‌دهند. هم چنین اختلالات روانی، مهمترین علت ناتوانی در کشور است. در زنان، افسردگی در ایجاد بار کلی بیماری‌ها در صدر قرار دارد و دومین علت بار بیماری‌ها است. در مردان، اعتیاد سومین علت بار بیماری‌ها، اختلالات افسردگی هستند. علت و اختلالات پسوکوتیک نهمین علت بار بیماری‌ها را تشکیل می‌دهد. در کودکان نیز شیوع اختلالات روانی در هر مقطع زمانی بیش از ۱۰ درصد برآورد می‌شود. علاوه بر این، هم در کودکان و هم در بزرگسالان، مشکلات روانی اجتماعی (غیر از اختلالات روانی) مانند خشونت، بزهکاری و افت تحصیلی، بیش از ۲۰ درصد شیوع دارد.

اختلالات روانی با ایجاد هزینه‌های مستقیم (مثل بار مالی اقدامات پیشگیری، تشخیصی، درمانی و بازتوانی) و هزینه‌های غیرمستقیم (مثل کاهش توان فردی، کاهش نیروی مولد جامعه و بار خانوادگی) آثار زیان‌باری بر جامعه می‌گذارد. به طوری که بیشترین علت از کارافتادگی‌ها در کشور ما است. بهداشت روانپزشکی جامعه از دو بعد سلامت روان جمعیت عمومی و بهداشت روانی گروه‌های خاص مورد توجه است. در بعد سلامت روان جمعیت عمومی، اولویت‌های مورد تأکید شامل تأمین ارزش‌های بهداشت روان از جمله احساس شادی و امنیت، مهارت‌های به کارگیری مکانیسم‌های انطباقی و وجود حس خودکارآمدی، امید و خوش‌بینی برای گروه‌های مختلف سنی، جنسی، شغلی و قومی آحاد جامعه است. افزایش قابل ملاحظه استرس‌ها و حوادث ناگوار ناشی از زندگی شهرنشینی و مهاجرت از قبیل: ازدحام، آلودگی‌های محیطی، فقر، تبعیض، گسترش حاشیه‌نشینی، کاهش حمایت‌های اجتماعی و بیکاری آثار نامطلوبی بر سلامت روان می‌گذارد. ارتقاء سلامت روان مردم سالم‌ترین شیوه شناخته شده‌امروزی برای جبران این عواقب و آثار منفی تمدن امروز است.

از بعد نیازمندی‌های بهداشت روان برای گروه‌های خاص، جمعیت نوجوان و جوان مهمترین گروه مورد توجه در ایران هستند. هر سال حدود یک میلیون عدم قبولی سالانه در کنکور و وجود بیش از ۱۰۰ هزار زندانی، بیش از دو میلیون معناد و تغییرات الگوی مصرف مواد، شیوع بالاتر از ۶ درصد هزار خودکشی، حدود ۳ میلیون بیکار، قرار داشتن حدود ۱۴ درصد از جمعیت زیر خط فقر مطلق، آمار ۴ درصد هزار دختران فراری، نسبت ۱۰ درصدی موارد طلاق به ازدواج، شیوع ۲۰ درصد همسر آزاری و کودک آزاری فیزیکی و وجود ۶۰۰ هزار کودک شاغل و همین تعداد کودک خیابانی، از شواهد بارز اهمیت و ضرورت توجه به نیازهای بهداشت روان گروه‌های خاص است. *روان‌پزشک، رئیس مرکز تحقیقات روان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

گفت و گو با دکتر هاراطون داویدیان، استاد روانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران به مناسبت چهلمین سال تأسیس انجمن روانپزشکی ایران

پیشگامان روانپزشکی نوین ایران

«پروفسور کلود» مشغول کار بود و یکی دو سال نزد آنها بیمارانی عصبی و روانی را ویزیت کرده بود، به ایران بازگشتند.

و در سال ۱۳۱۷ یعنی یک سال بعد دکتر عبدالحسین میرسپاسی [۶] پدر دکتر غلامرضا میرسپاسی که روانپزشک هستند و الان در تهران مشغول به کارند که از دانشجویان اعزامی آن زمان بود و دو سه سال روی بیماری‌های روانی و اعصاب کار کرده بود، به ایران برگشت.

کمی بعد دکتر میرسپاسی عهده‌دار اداره بیمارستان شده و با «دکتر لقمان پزشکان» مشغول کار شدند. در سال ۱۳۱۷ دانشکده پزشکی در ساختمان فعلی دانشکده پزشکی تهران افتتاح شد [۷]. آن زمان پرفسور «اوبرلین» [۸] رئیس دانشکده پزشکی بود و دکتر رضاعی را به عنوان استاد کرسی بیماری‌های عصب و روان به کار دعوت کرد. دکتر رضاعی به دانشکده رفتند و دکتر میرسپاسی به سمت رییس بیمارستان منصوب شده و مشغول به کار شدند.

بیمارستان در کجا بود؟ بیمارستان ابتدا در ناحیه اکبرآبادی و متعلق به شهرداری بود، مدتی بعد بیمارمان به باغی که بالای باغ بیمارستان روزه فعلی است منتقل شدند و مدتی آنجا بودند. آنجا به نگاه بیمارستان معروف شد. بعد از افتتاح بیمارستان روانی رازی، تمام مریض‌ها به آنجا منتقل شدند. پس شروع مراقبت از بیماران روانی و تدریس بیماری‌های روانی را می‌توان

زنانه و ۳۲ تخت مردانه بود. بیماری‌های روانی «مرحوم دکتر رضاعی» و رییس بیمارستان «مرحوم دکتر عبدالحسین میرسپاسی» بودند.

در ابتدا تدریس روانپزشکی برای دانشجویان چگونه بود؟ تدریس روانپزشکی در سال ۵ پزشکی انجام می‌شد و هفته‌ای یک ساعت تدریس نظری بود.

در طی سال‌های ۱۳۱۶، ۱۳۱۷ از فرانسه برگشته و در سال ۱۳۱۷ از طرف «پروفسور اوبرلین» و به عنوان استاد نورولوژی برای تصدی بخش بیماری‌های اعصاب (نورولوژی) به عنوان استاد نورولوژی دعوت به کار شده بودند.

در اوایل سال‌های ۱۳۲۹ که از خدمت وظیفه در کرمان برگشتم برای عرض سلام و تشکر برای زحمتی که در دوران اترنی برای من کشیده بودند خدمت دکتر چهارزی رفتم (همان‌طور که گفتیم پایان نامه‌ام را با ایشان گرفته بودم). فکر کردم شاید در بخش ایشان جایی برای ادامه تحصیل و کار من باشد. ایشان گفتند که به تازگی بخش روانی افتتاح شده و دکتر رضاعی هم تنهاست، شما هم که به بیمارمان روانی علاقه دارید، پس حتماً مشتاق و مایل خواهند بود که با آنها همکاری کنید. به اتفاق به نزد دکتر رضاعی که استاد من در دانشکده پزشکی بودند رفتم و ایشان اظهار خوشوقتی کردند. از طریق دکتر رضاعی ترتیبی داده شد که دانشکده برای استخدام دستیار اعلامی بکند و من هم نام‌نویسی کردم. مقررات آموزشی به این صورت بود که برای انتخاب دروس عملی امتحان کتبی داده و بعد یک امتحان شفاهی می‌گذرانندیم.

در این راه خیلی زحمت کشید و کار کرد. این کار خیلی طول کشید تا در سال ۱۳۲۹ موفق شد.

زمانی که تصدی ریاست دانشکده با مرحوم دکتر جهان‌شاه صالح بود، شورای دانشکده پزشکی آن زمان قبول کرد که بخشی را به بیمارمان روانی اختصاص دهند و آموزش بالینی هم به برنامه دروس اضافه شود. به این ترتیب یک یا دو بیمارستان روانی دانشگاهی گذاشته شد. طبقه هم کف ضلع شرقی بیمارستان امام خمینی به بیمارستان روانی اختصاص داده شد که گنجایش ۴۵ تخت داشت. ۱۳ تخت

زمانی که تصدی ریاست دانشکده با مرحوم دکتر جهان‌شاه صالح بود، شورای دانشکده پزشکی آن زمان قبول کرد که بخشی را به بیمارمان روانی اختصاص دهند و آموزش بالینی هم به برنامه دروس اضافه شود. به این ترتیب یک یا دو بیمارستان روانی دانشگاهی گذاشته شد. طبقه هم کف ضلع شرقی بیمارستان امام خمینی به بیمارستان روانی اختصاص داده شد که گنجایش ۴۵ تخت داشت. ۱۳ تخت

زمانی که تصدی ریاست دانشکده با مرحوم دکتر جهان‌شاه صالح بود، شورای دانشکده پزشکی آن زمان قبول کرد که بخشی را به بیمارمان روانی اختصاص دهند و آموزش بالینی هم به برنامه دروس اضافه شود. به این ترتیب یک یا دو بیمارستان روانی دانشگاهی گذاشته شد. طبقه هم کف ضلع شرقی بیمارستان امام خمینی به بیمارستان روانی اختصاص داده شد که گنجایش ۴۵ تخت داشت. ۱۳ تخت

زمانی که تصدی ریاست دانشکده با مرحوم دکتر جهان‌شاه صالح بود، شورای دانشکده پزشکی آن زمان قبول کرد که بخشی را به بیمارمان روانی اختصاص دهند و آموزش بالینی هم به برنامه دروس اضافه شود. به این ترتیب یک یا دو بیمارستان روانی دانشگاهی گذاشته شد. طبقه هم کف ضلع شرقی بیمارستان امام خمینی به بیمارستان روانی اختصاص داده شد که گنجایش ۴۵ تخت داشت. ۱۳ تخت

زمانی که تصدی ریاست دانشکده با مرحوم دکتر جهان‌شاه صالح بود، شورای دانشکده پزشکی آن زمان قبول کرد که بخشی را به بیمارمان روانی اختصاص دهند و آموزش بالینی هم به برنامه دروس اضافه شود. به این ترتیب یک یا دو بیمارستان روانی دانشگاهی گذاشته شد. طبقه هم کف ضلع شرقی بیمارستان امام خمینی به بیمارستان روانی اختصاص داده شد که گنجایش ۴۵ تخت داشت. ۱۳ تخت

زمانی که تصدی ریاست دانشکده با مرحوم دکتر جهان‌شاه صالح بود، شورای دانشکده پزشکی آن زمان قبول کرد که بخشی را به بیمارمان روانی اختصاص دهند و آموزش بالینی هم به برنامه دروس اضافه شود. به این ترتیب یک یا دو بیمارستان روانی دانشگاهی گذاشته شد. طبقه هم کف ضلع شرقی بیمارستان امام خمینی به بیمارستان روانی اختصاص داده شد که گنجایش ۴۵ تخت داشت. ۱۳ تخت

زمانی که تصدی ریاست دانشکده با مرحوم دکتر جهان‌شاه صالح بود، شورای دانشکده پزشکی آن زمان قبول کرد که بخشی را به بیمارمان روانی اختصاص دهند و آموزش بالینی هم به برنامه دروس اضافه شود. به این ترتیب یک یا دو بیمارستان روانی دانشگاهی گذاشته شد. طبقه هم کف ضلع شرقی بیمارستان امام خمینی به بیمارستان روانی اختصاص داده شد که گنجایش ۴۵ تخت داشت. ۱۳ تخت

زمانی که تصدی ریاست دانشکده با مرحوم دکتر جهان‌شاه صالح بود، شورای دانشکده پزشکی آن زمان قبول کرد که بخشی را به بیمارمان روانی اختصاص دهند و آموزش بالینی هم به برنامه دروس اضافه شود. به این ترتیب یک یا دو بیمارستان روانی دانشگاهی گذاشته شد. طبقه هم کف ضلع شرقی بیمارستان امام خمینی به بیمارستان روانی اختصاص داده شد که گنجایش ۴۵ تخت داشت. ۱۳ تخت

زمانی که تصدی ریاست دانشکده با مرحوم دکتر جهان‌شاه صالح بود، شورای دانشکده پزشکی آن زمان قبول کرد که بخشی را به بیمارمان روانی اختصاص دهند و آموزش بالینی هم به برنامه دروس اضافه شود. به این ترتیب یک یا دو بیمارستان روانی دانشگاهی گذاشته شد. طبقه هم کف ضلع شرقی بیمارستان امام خمینی به بیمارستان روانی اختصاص داده شد که گنجایش ۴۵ تخت داشت. ۱۳ تخت

زمانی که تصدی ریاست دانشکده با مرحوم دکتر جهان‌شاه صالح بود، شورای دانشکده پزشکی آن زمان قبول کرد که بخشی را به بیمارمان روانی اختصاص دهند و آموزش بالینی هم به برنامه دروس اضافه شود. به این ترتیب یک یا دو بیمارستان روانی دانشگاهی گذاشته شد. طبقه هم کف ضلع شرقی بیمارستان امام خمینی به بیمارستان روانی اختصاص داده شد که گنجایش ۴۵ تخت داشت. ۱۳ تخت

زمانی که تصدی ریاست دانشکده با مرحوم دکتر جهان‌شاه صالح بود، شورای دانشکده پزشکی آن زمان قبول کرد که بخشی را به بیمارمان روانی اختصاص دهند و آموزش بالینی هم به برنامه دروس اضافه شود. به این ترتیب یک یا دو بیمارستان روانی دانشگاهی گذاشته شد. طبقه هم کف ضلع شرقی بیمارستان امام خمینی به بیمارستان روانی اختصاص داده شد که گنجایش ۴۵ تخت داشت. ۱۳ تخت

زمانی که تصدی ریاست دانشکده با مرحوم دکتر جهان‌شاه صالح بود، شورای دانشکده پزشکی آن زمان قبول کرد که بخشی را به بیمارمان روانی اختصاص دهند و آموزش بالینی هم به برنامه دروس اضافه شود. به این ترتیب یک یا دو بیمارستان روانی دانشگاهی گذاشته شد. طبقه هم کف ضلع شرقی بیمارستان امام خمینی به بیمارستان روانی اختصاص داده شد که گنجایش ۴۵ تخت داشت. ۱۳ تخت

زمانی که تصدی ریاست دانشکده با مرحوم دکتر جهان‌شاه صالح بود، شورای دانشکده پزشکی آن زمان قبول کرد که بخشی را به بیمارمان روانی اختصاص دهند و آموزش بالینی هم به برنامه دروس اضافه شود. به این ترتیب یک یا دو بیمارستان روانی دانشگاهی گذاشته شد. طبقه هم کف ضلع شرقی بیمارستان امام خمینی به بیمارستان روانی اختصاص داده شد که گنجایش ۴۵ تخت داشت. ۱۳ تخت

در این شماره می‌خوانید

گزارشی از پانزدهمین کنگره بین‌المللی قلب

پیران قلب

در کنگره بین‌المللی جراحان فک و صورت عنوان شد: سیگار مهم‌ترین عامل در ابتلا به سرطان دهان است

گفت و گو با دکتر قهره خانلو رئیس کمیته ملی المپیک

برای پزشکی

ورزشی

نگران هشتم

ریزکنه‌هایی در مورد تکنیک Gow-Gate

بی‌حسی به شرط چاقو

گشنیز

Coriandrun Sativum

خبر

در آذرماه امسال برگزار می‌شود

کنگره یافته‌های

نوین علمی در تشخیص و درمان بیماری‌های خاص

کنگره «یافته‌های نوین علمی در تشخیص و درمان بیماری‌های خاص» در روزهای ۲۲، ۲۳ و ۲۴ آذر ماه ۱۳۸۵ در تهران برگزار می‌شود.

دکتر حمید رضایی قلعه، دبیر اجرایی این کنگره ضمن اعلام این خبر، گفت: بنیاد امور بیماری‌های خاص با همکاری و مشارکت گروه‌های مختلف جامعه پزشکی، کنگره «یافته‌های نوین علمی در تشخیص و درمان بیماری‌های خاص» را با هدف

اعتلای دانش پزشکی کشور در زمینه عرضه خدمات پیشگیرانه و درمانی بیماری‌های خاص و توانمندسازی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی بیماران خاص برگزار می‌کند.

دبیر اجرایی این کنگره با بی‌ظنیر خواندن تشریک مساعی فراگیر نهادهای علمی در برپایی کنگره مزبور، به اهمیت معضلات درمانی بیماران خاص اشاره کرده و افزود: در این کنگره ۲۷ سخنرانی علمی و ۱۱ نشست تخصصی حول

محورها و مباحث گوناگون مانند نارسایی‌های کلیوی، دیالیز، تالاسمی، هموفیلی، هپاتیت، دیابت، پیوند اعضا، ایدز، موتیلی اسکروزیس (M.S)، سرطان‌های دستگاه گوارش، سرطان‌های ریه، سرطان‌های خون، جنبه‌های روانی - اجتماعی بیماری‌های خاص، حقوق بیماران خاص، اقتصاد

درمان بیماری‌های خاص و استانداردهای انسانی و فیزیکی مراکز درمانی بیماری‌های صعب‌العلاج برگزار خواهد شد.

دکتر حمید رضایی قلعه اضافه کرد: فراخوان ثبت نام پزشکان متقاضی حضور در این کنگره، در سراسر کشور منتشر شده است و با استناد به صدور مجوز ۱۲ امتیاز بازموزی ملدون از سوی اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، پزشکان عمومی و متخصص در رشته‌های بیماری‌های داخلی، بیماری‌های کودکان، بیماری‌های مغز و اعصاب، روانپزشکی، بیماری‌های عفونی و گرمسیری و جراحی عمومی می‌توانند در این کنگره ثبت نام کرده و در آن شرکت کنند.

دبیر اجرایی کنگره «یافته‌های نوین علمی در تشخیص و درمان بیماری‌های خاص» در پایان این گفت و گو برای کسب اطلاع پزشکان، شماره تلفن دبیرخانه این کنگره را (۹-۰۵-۸۸۰۸۰۵) داخلی ۵۴۰ و ۵۴۹ اعلام کرد.

ثبت نام ادامه دارد

دوره فشرده آمادگی آزمون پذیرش دستیار پزشکی

۱۳۸۵

پزشکی	۱۵۰ ساعت	ارائه ۲۰ CD صوتی و ۲۵ کتاب تست
شروع از هفته اول دی ماه		
شهریه ثبت نام ۲۹۵ هزار تومان		
دندانپزشکی	۱۲۰ ساعت	ارائه ۱۳ CD صوتی و ۱۱ کتاب تست
شروع از هفته اول بهمن ماه		
شهریه ثبت نام ۲۴۵ هزار تومان		

۸۸ ۳۲ ۹۰ ۹۹ - ۸۸ ۳۲ ۱۸ ۱۸

طبق آمار درصد پذیرفته شدگان از بین فراگیران دوره‌های فشرده پیش از دوره‌های عادی است

مرکز آموزشهای پیرادانشگاهی تیمورزاده